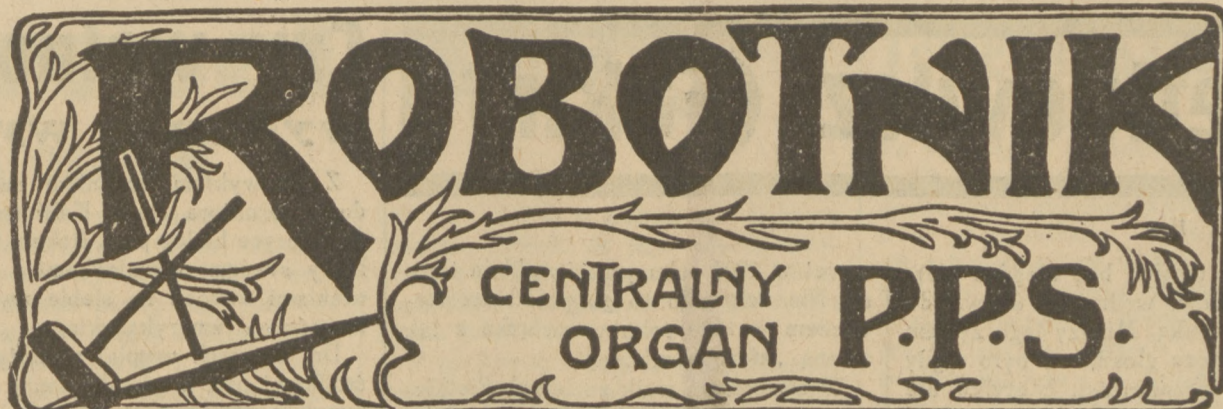

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA, czynna od 12 do 2-1.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5-13-80
DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Hołd poległym

Dorocznym zwyczajem Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych urządziło wczoraj pochód na stoki Cytadeli, do miejsca straceń, gdzie za czasów caratu ginęli na szubienicy bojownicy o Wolność i Socjalizm.

Na wezwanie Okręgowego Komitetu Robotniczego P. P. S. i Rady Związków Zawodowych przybyli robotnicy ze sztafardami, orkiestrami, młodzież, Czerwone Harcerstwo.

Pochód rozpoczął się o godz. 12-ej z przed lokalu Stow. b. Więźniów Politycznych przy ul. Bielańskiej, skąd przez Plac Teatralny, Miodową, Zakroczymską udał się do Bramy Straceń.

W pochodzie niesiono wieńce, zarówno od byłych więźniów, jak i od robotników poszczególnych dzielnic i fabryk. Wieńce te złożono pod krzyżem Traugutta i pod carską szubienicą, miejscem śmierci powieszonych i rozstrzelanych bojowników Socjalizmu.

Pod szubienicą wygłoszono kilka przemówień. Tow. L. Śledziński, przewodniczący Stowarzyszenia, nawiązał dzień dzisiejszy do tych czasów, gdy za Socjalizm i Niepodległość ginęli ludzie na szubienicach. Ginęli z radością, że mogą życie swe oddać wielkiej ukochanej przez siebie idei, wierząc, że ta Polska, która przyjdzie, będzie Polską Ludową. Nie za Polskę policyjną i kapitalistyczną oddawali swe życie najlepsi synowie klasy robotniczej.

Drugi mówca, tow. Neubauer, przemawiał w imieniu Warszawskiej Rady Związków Zawodowych.

Pierwsza część ideałów, za które ginęli nasi męczennicy — mówił — już się zrealizowała. Niepodległość państwowa została osiągnięta. Dziś trzeba wyżyć wszystkie siły, by urzeczywistnić się druga część marzeń — Socjalizm. W państwie rządzone przez kapitalistów zawsze będzie panowała nędza, głód, zawsze będzie brak szkół dla

dzieci robotniczych, a zamiast chleba robotnik będzie dostawał kule. Tak dzieje się w Niemczech, w Hiszpani, w wielu innych krajach...

Przewodniczący C.K.W. P. P. S., tow. Tomasz Arciszewski, mówił o wielkim poświęceniu się setek bojowników. Wskazywał na przykłady niesłychanych poświęceń ludzi, którzy nie ulegli się najstraszniejszych nawet tortur i szykan, którzy patrzyli na śmierć swoich bliskich i zapowiadali, że gdyby wypuszczono ich na wolność, to znów prowa-

dziłoby pracę taką samą, za jaką ich skazywano na śmierć. Walka o Polskę ludową, socjalistyczną trwa w dalszym ciągu. Trzeba wciąż wytyczać siły, trzeba być gotowym do ciągłej, wyjątkowej pracy, a napewno zrealizują się marzenia Montwiłłów, Okrzejów i innych straconych, zarówno 18-letnich chłopców, jak i 60-letnich starców, którzy zawiśli na tej szubienicy.

Odszpiewaniem „Czerwonego Sztandaru” i „Międzynarodówki” zakończono uroczystość.

P. P. G. w nowej szacie

Nadzór sądowy odwołany. Pułk. Moniuszko obejmuje kierownictwo w P. P. G.

(telefonem z Grudziądza).
Naskutek podniesionego alarmu przez prasę socjalistyczną, Ministerjum Przem. i Handlu odwołało nadzorców sądowych w osobach inż. Tomczyckiego i adwokata Rogozińskiego.

Na ich miejsce został mianowany pułkownik Moniuszko.

Jak nam wiadomo, inż. Tomczycki w tej sprawie wyjeżdża do Warszawy, aby ratować swoje położenie!

Zaniepokojenie w Rumunii

W kołach politycznych Rumunii panuje nadal wielkie zaniepokojenie postę-

pami zbliżenia jugosłowiańsko - bułgarskiego i obawa, że wpłynie to na rozłamanie Małej Ententy i Bloku Bałkańskiego. W związku z powyższym szeroko komentowana jest nieobecność min. Jewticia w Ankarze na konferencji Bloku Bałkańskiego. W kołach poinformowanych twierdzą, że min. Titulescu czynić będzie wysiłki, by naprawić stosunki rumuńsko - bułgarskie, oziębić nie wiosną r. b. w związku z zawarciem paktu bałkańskiego. Próby w kierunku zbliżenia z Bułgarią ma dokonać min. Titulescu, zatrzymując się w Sofii, w drodze powrotnej z Ankarą dla widzenia się z ministrem spraw zagranicznych, p. Batolowem. (PAT.).

Zaostrzenie sytuacji we Francji

Upór Doumergue'a

Z Paryża donoszą: Sytuacja wewnątrz na uległa w ciągu dnia wczorajszego znacznemu zaostrzeniu. Rozmowy premiera Doumergue'a z ministrem Herriotem nie dały pożytecznych rezultatów. Premier nie jest skłonny do ustępstw i pragnie zachować w całości opracowany już tekst zmian konstytucyjnych, nalegając na konieczność przyznania prezydentowi Republiki prawa rozwiązywania Izby bez uprzedniego zasięgnięcia opinii Senatu. Ministrowie radykalni, zgodnie ze stanowiskiem kongresu partyjnego, kategorię przeciwwstawiają się tego rodzaju reformie.

Herriot wyjaśnił to stanowisko prezydentowi Republiki, który w półtoragodzinnej rozmowie domagał się od Herriota dalszych ustępstw. Według doniesień prasy, Herriot miał odpowiedzieć, że już na kongresie wykazał maksimum pojednawczości i że poza granice, zakreślone przez uchwały nantejskie, posunąć się nie może. Herriot zapowiedział ponadto, że, gdyby nie udało się osiągnąć kompromisu do soboty, mini-

strowie radykalni ustąpią z gabinetu. W tych warunkach zrozumiałe jest poruszenie w kołach politycznych. Ustąpienie radykałów z rządu pociągnęłoby prawdopodobnie za sobą ustąpienie czterech innych ministrów, a mianowicie: Rivoletta, Marqueta, Flandina i Germaina Martina. Nastąpiłby więc kryzys gabinetowy, którego za wszelką cenę pragną uniknąć stronnictwa polityczne.

Herriot uznał sytuację za tak poważną, iż odwołał swój wyjazd do Lyonu i postanowił w dniu dzisiejszym prowa-

dzić dalsze pertraktacje. Co do premiera Doumergue'a, to oświadczył on, że z całym spokojem oczekiwać będzie końca tych pertraktacji. „Wiem, czego chcę — dokąd zmierzam” — oświadczył krótko premier.

W dniu wczorajszym Doumergue znowu udał się do Pałacu Elizejskiego, gdzie był przyjęty przez prezydenta Lebrun na dłuższej audjencji. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, decydujące rozmowy odbędą się dopiero w dniu jutrzejszym.

Ciągłe posiedzenia gabinetu hiszpańskiego

Agencja Havasa donosi z Madrytu, że rząd hiszpański zakomunikował prezydentowi Republiki swą decyzję w sprawie 22 wyroków śmierci, wydanych przez sądy wojskowe. Narazie decyzja trzymana jest w tajemnicy.

Rada ministrów zebrała się wczoraj po południu dla omówienia ważnych spraw. Jest to już szóste z kolei posiedzenie w ciągu ostatnich trzech dni. Sytuacja polityczna jest naprężona. (PAT.).

W obawie przed rewolucją

Według wiadomości ze źródeł dobrze poinformowanych, rząd hiszpański zamierza jakoby stworzyć nową dywizję wojska w sile 12 tys. ludzi, całkowicie zmotoryzowaną i skoszarowaną w okolicach Madrytu, która mogłaby w razie potrzeby udać się spieszenie do którejkolwiek z prowincji hiszpańskich, zagrożonej rozruchami.

Zuchwałstwo rumuńskich bandytów

Trzej zamaskowani złoczyńcy, uzbrojeni w rewolwery, wtargnęli do kasy jednego z banków w m. Balci w Bessarabii. Cztery znajdujący się tam urzędnicy zostali dotkliwie pobici. Ponieważ suma, znaleziona w kasie głównej, nie zadowolniła rabusiów, udali się oni jeszcze do gabinetu dyrektora, gdzie pobili dyrektora i jeszcze jednego urzędnika, oraz obrabowali znajdującą się tam drugą kasę. Łupem rabusiów padło około pół miliona lei. (PAT.).

Sprawa kolei wschodnio-chińskiej

Źródła sowieckie donoszą z Tokio, że ambasador ZSRR, Jurjeniew, doręczył min. Hirocie odpowiedź sowiecką na ostatnią notę japońską w sprawie kolei wschodnio - chińskiej. Komunikat twierdzi, że spotkanie Jurjeniew - Hirota wpłynie na szybką finalizację rokowań. (PAT.).

Stypendja literackie

Na posiedzeniu Akademii Literatury uchwalono przyznać roczne stypendja literackie następującym młodym pisarzom: Manjanowi Czuchnowskiemu, Świątopelkowi Karpieńskiemu, Romanowi Kłoneckiemu, Henryce Łazowertównie, Teodorowi Parnickiemu, Jerzemu Polackowowi, Wojciechowi Skuzie, Edwardowi Szymańskiemu, Wandzie Wasilewskiej i Jerzemu Zagórskiemu. (ATE.).

Pogrzeb tow. K. Pietkiewicza

Warszawski O. K. R. P. P. S. i Zarząd Stow. b. Więźniów Politycznych wzywają robotników Warszawy do wzięcia udziału w pogrzebie towarzysza Kazimierza Pietkiewicza.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę o g. 2-ej popoł. z lokalu Stow. b. Więźniów Politycznych (Bielańska 9) na Powązkach. Komitety dzielnicowe proszone są o przybycie ze sztafardami.

Zator na linii kolejowej

Na przestrzeni między stacjami Piwnicz na i Wierchomla na linii Nowy Sącz - Krynica nastąpiło wczoraj w godzinach popołudniowych obniżenie się ściany kamiennolomu, co spowodowało zator na torze kolejowym. Wypadek ten zdarzył się na kilka minut przed nadejściem pociągu, który z Krynicy wychodził o godz. 15-ej. Pociąg musiał się zatrzymać, a pasażerowie nie czekając na przybycie drużyny ratow-

niczej z Nowego Sącza, wraz z obsługą pociągu zabrali się do usunięcia zatoru. Po 2½ godzinnej pracy mimo ulewnej deszczu, odrzucono około 50 ton kamieni, tak, że po usunięciu tej zapory pociąg odjechał w dalszą drogę. Po nadejściu wiadomości o wypadku do Nowego Sącza, wyjechał stamtąd pociąg z robotnikami, którzy zabezpieczą górę przed dalszym obсыpaniem się. (PAT.).

Żołnierskie „typy”

W narodowo - „socjalistycznym” klubie dyskusyjnym prezes niemieckiego towarzystwa wiedzy zbrojeniowej, gen.-por. Cochenhausen, wygłosił odczyt, w którym wystąpił przeciwko Remarque'owi, stwierdzając, że Reichswehra, „mimo hamulców, nałożonych przez traktat wersalski”, potrafiła do dziś utrzymać w Niemczech prawdziwie żołnierski typ, odpowiadający tradycjom gen. Scharnhorsta, twórcy powszechnej obowiązkowej służby wojskowej Nie-

miec w okresie wojen napoleońskich. Mówca oświadczył, że ruchowi narodowo-„socjalistycznemu” należy się uznanie za to, że spopularyzował w narodzie niemieckim idee gotowości wojskowej. (PAT.).

Bomby w Hawanie

W Hawanie eksplodowało w ciągu nocy 8 bomb. Jedna osoba została zabita. (PAT.).

W Kłajpedzie

Dzienniki królewskie podają za prasą litewską, iż w ciągu najbliższych 3-4 tygodni zostanie zwołane posiedzenie sejmiku kłajpedzkiego. Prasa niemiecka zapatruje się bardzo sceptycznie na tę wiadomość. Twierdzi ona, iż jest to nowy manewr litewski i że Litwa pragnie w ten sposób wywołać zagranicą wra-

żenie, iż w Kłajpedzie wszystko dzieje się w zgodzie ze statutem. Lecz, aby móc zwołać posiedzenie sejmiku, musiałby gubernator Kłajpedy unieważnić dokonane przez siebie w swoim czasie cofnięcie mandatów szeregu posłom narodowości niemieckiej. (PAT.).

Na martwym punkcie

Z Londynu donoszą: Wczorajsze, drugie z kolei, spotkanie delegatów japońskich z delegatami amerykańskimi nie dało konkretnych wyników. Rokowania utknęły na martwym punkcie. Oświadczenie ambasadora japońskiego w Waszyngtonie Saito, że Japonia nie odstąpi od swych żądań w sprawie przyzna-

nia jej parytetu oraz ogłoszone przez obie strony programy rozbudowy floty zaostriżyły jeszcze bardziej sytuację. Jutro ma się odbyć narada delegatów japońskich z delegatami angielskimi. W kołach miarodajnych przeważa zdanie, że narada ta pozostanie bez wyników. (ATE.).

Sprawa uchodźców z Niemiec

Wyznaczony przez Ligę Narodów wysoki komisarz dla spraw uchodźców z Niemiec, Amerykanin Macdonald, odbył w Londynie konferencję z radą przyboczną, składającą się z delegatów 16 rządów, zaproszonych przez Ligę Narodów. Wysoki komisarz oznajmił, że z 65 tys. uchodźców z Niemiec, jakie znajdują się w jego ewidencji, 27 tys. zostało ulokowanych i otrzymało pracę.

Pozostało więc jeszcze 38 tys., których losem trzeba się zająć.

Wysoki komisarz podkreślił następnie swe obawy, że jeśli wynik plebiscytu na terytorjum Saary będzie pomyślny dla Niemiec, to liczba uchodźców znacznie wzrośnie, wobec czego akcja zainicjowana przez Ligę Narodów nietylko nie może ustać, lecz musi być jeszcze rozszerzona. (PAT.).

Sieć lotnicza

między różnymi częściami świata

W związku z powodzeniem zawodów lotniczych Londyn - Melbourne angielskie Ministerjum lotnictwa zamierza zorganizować sieć lotniczą komunikacji pasażerskiej. Przewidywana jest budowa kilku nowych lotnisk. Szybkość przeciętna samolotów będzie zwiększona do 300 km. na godzinę. Przewidywane jest zorganizowanie stałej komunikacji lotniczej z południową

Afryką oraz linii Londyn - Singapore, skąd samoloty będą kierowane do Australii i do Chin. Koszty rozbudowy lotnictwa będą pokryte częściowo przez subwencje skarbu państwa, a częściowo z wpływów poczty lotniczej. Poza tem przewidywane są subsydia dla fabryk lotniczych, które mają wytwarzać nowe typy aparatów. (ATE.).

Kazimierz Pietkiewicz (Fakir)

II.

W kraju Pietkiewicz jest członkiem dzielnicy Śródmiejskiej, która przed 3 lata w 70-tą rocznicę jego urodzin nadaje mu dyplom honorowego członka i pełni funkcje członka sądu partyjnego Organizacji Warszawskiej, wykazując wielką bezstronność, niezależność sądu i licząc się jedynie z własnym sumieniem. Najwięcej jednak pracy wkłada w Stowarzyszenie byłych Więźniów Politycznych. Jest wiceprezesa warszawskiego koła, członkiem sądu koleżeńskie, przewodniczącym komisji archiwalno - historycznej. Zakłada organ „Pod sztandarem rewolucji”, poświęcony wspomnieniom historycznym, pisując wspomnienia do „Niepodległości” L. Wasilewskiego. Żyje przeszłością, ale rozumie teraźniejszość. Ma pewne zastrzeżenie co do ruchu sportowego, obawiając się, aby nie osłabił w młodzieży dążności do walk ideowych. Utrzymanie poziomu ideowego było jego główną troską. Poblążyli dla ludzi, dawał swym życiem przykład wyjątkowego za parcia.

Mieszkanie K. Pietkiewicza przy ul. Leszno 57 sprawiło wrażenie raczej jurty syberyjskiej, niż mieszkania człowieka, który w nim spędzał niemal całą dzień, pracując bez przerwy od rana do nocy. Spartański pokój Manji Paszkowskiej przy ul. Oboźnej wydawał się luksusowym przy tym ciemnym i ponurym mieszkaniu, gdzie wszystko (w. r. tylna, opał, urządzenie kuchenne) przypominało raczej chatę jakucą, niż wielkie miasto. Pietkiewicz jednak upodobał sobie ten pokój, godny uwiecznienia przez fotografa i nie pozwalał nikomu ruszyć.

Ten łagodny człowiek, poblążyli dla wszystkich, surowy dla siebie, wybuchał gniewem, gdy ktoś pozwalał sobie na jakieś „porządki” w jego mieszkaniu. W mieszkaniu tem Pietkiewicz prowadził ostatnio studia językoznawcze, zwłaszcza nad językiem litewskim, a owocem tych studiów był przekład pewnej sielanki litewskiej z XVIII wieku na język polski.

Gdy ciężko zapadł na zdrowiu, przyjaciele przewieźli go w lecie do Helenowa pod Aninem, gdzie po chwilowym polepszeniu dokonali pracownego i ofiarę jego życia.

Pietkiewicz był bezwzględny miłośnikiem prawdy, brzydził się demagogią, warcholstwem i prywatą i jeżeli zabierał głos na zebraniach, to tylko wtedy, gdy trzeba było te wady napominać i przed nimi przestrzedz. Jego wąta ascetyczna postać nabierała wówczas mocy, a oczy błyszczały ogniem apostoła.

skim. Takimi musieli być niegdys pierwsi chrześcijanie, wędrujący od wsi do wsi z nową nauką. Między jego życiem a słowami, które głosił, nie było nigdy najmniejszej sprzeczności. Nietylko nie ubiegał się o godności i zaszczyty, lecz zawsze ich unikał. W tym cichym, skromnym, zaniedbanym zewnętrznie człowieku, wiecznie milkiwym i mimo prze kroczonego 70 lat życia biegającym jak młodzieniec, nikby się nie domyślił dyplomowanego inżyniera, znającego wszystkie europejskie języki.

Słowa, jakie wygłasza robotnik w jednej z powieści Piłniaka: „Socializm — to przyjaźń człowieka dla człowieka”, mogą uohodzić za dewizę życia Pietkiewicza. Człowiek ten nie miał wrogów. Jeśli na zebraniu ścierały się namiętne dwie listy, Pietkiewicz demonstracyjnie nie brał udziału w głosowaniu, aby dać wyraz swemu dążeniu do zgody. Miłość do człowieka sprawiła, że był nawet w osiemdziesiątych latach XIX wieku i

nawet w 1906 roku przeciwnikiem teroru. Nie uchroniło to go przed aresztowaniem w 1930 roku w związku z tak zwaną „afetą bombową”.

W atmosferze walk zaciętych Pietkiewicz żył w ostatnich latach, jak średnio-wieczny święty, zdala od pokusa, zajęty wyczerpującą pracą, odmawiając sobie literatury, wieszając wszystkie swoje literatury o wszystkim swój sąd, z którym każdy uczciwy człowiek musiał się zgodzić, choćby nawet „Fakira” uważał za dziwaka.

Z jego zgonem ubywa z naszych szeregów jasna i promienna postać, wiążąca prace dzisiejszego pokolenia z dołą rodzącego się socjalizmu w Polsce i związanym z nim nadziei. Dzieje żywota Kazimierza Pietkiewicza wymagają bardziej szczegółowego omówienia, niż to krótkie wspomnienie, skrócone przez człowieka, który miał zaszczyt być uważanym za jednego z przyjaciół Zmarłego. JAN KRZESŁAWSKI

Kazimierz Pietkiewicz

działacz „Proletariatu”, zawsze wierny towarzysz, działacz P. P. S., zesłaniec, członek Stow. b. Więźniów Politycznych

Zmarł w Warszawie w dn. 30 października, przeżywszy 73 lata.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 3 listopada o g. 2 pop. ze Stow. b. Więźniów politycznych, Bielańska 9 na Cmentarz Powązkowski.

O bolesnej tej stracie powiadomia klasę robotniczą Polski

CENTRALNY KOMITET WYKONAWCZY
POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Komisarz rządowy Miller

Zapowiedź nowych rugów w Magistracie

Otrzymałmy artykuł - list następujący. Red.

Od chwili objęcia rządów w magistracie stołecznym przez komisarzy rządo-

wych, przyszłość pracowników miejskich stawała się coraz bardziej niepewna.

Począwszy od kwietnia b. r. od urzędników miejskich zażądano wypełnienia ogromnej ilości kwestionariuszów i okólników, obejmujących wszelkie dane personalne ze szczególnym uwzględnieniem ich działalności społeczno - politycznej.

Ta „działalność informacyjna” wzmożła się niepomierne za rządów komisarskich p. Starzyńskiego. Ukoronowaniem działalności jego na tem polu były dwa okólniki: jeden, który nakładał na urzędników obowiązek złożenia na piśmie wszelkich informacji o niedokładnościach lub nadużyciach popełnianych przez poprzedni Zarząd Miasta, drugi — wydany z końcem b. m. — domagał się ujawnienia przynależności społeczno - politycznej urzędników miejskich. I jeden i drugi okólnik zapowiada, że wszelkie niedokładności w wypełnieniu ankiety w tej sprawie pociągną za sobą represje, w szczególności zaś w okólniku ostatnim zapowiedziano że „niedokładne wypełnienie pociągnie za sobą usunięcie z posady bez wypowiedzenia i bez jakiegokolwiek odszkodowania i pozbawienie emerytury”.

Z całym naciskiem zaznaczył musimy, że tego rodzaju działalność nie znajduje wzorów i precedensów w życiu polskim i politycznym niepodległej Polski. Wzórów i ducha tego rodzaju pomysłów trzeba się chyba doszukiwać w działalności władz pruskich lub rosyjskich na terenach okupowanych, bowiem nawet Austria tego rodzaju formy działalności politycznej już w połowie ubiegłego stulecia zarcuciła.

Do czego zmierzają owe okólniki, domyślić się łatwo: szybko następujące zmiany personalne i powoływanie na opróżnione stanowiska nowych ludzi — żadnej wątpliwości pod tym względem nie pozostawiają.

Przy tej sposobności chcielibyśmy jednak przypomnieć jeden szczegół, który świadczy, że nawet i niektórzy przed

Czy wolno dwukrotnie wykonać wyrok śmierci?

Z niezwykłym podaniem zwrócił się do gubernatora stanu Kalifornia znany w Ameryce biolog prof. Robert Cornisch, który swoimi wynalazkami i doświadczeniami zwrócił na siebie uwagę społeczeństwa amerykańskiego.

Dr. Cornisch usypiał narkotyzującymi środkami psy, a gdy działanie serca już zupełnie ustało, zastrzykiwał im wynaleziony przez siebie płyn, który przywracał zwierzętom życie. Niektóre zwierzęta żyły potem jeszcze przez kilka tygodni.

Uczony ten chce obecnie eksperymentować na ludziach i w tym celu zwrócił się do gubernatora Kalifornii, by mu pozwolił zastrzyki swe wypróbować na ciałach straconych przestępców.

Gubernator zasięgnął opinii dwóch prawników, nadinspektora więziń kalifornijskich Sikesa i wysokiego urzędnika wymiaru sprawiedliwości Bruce'a.

Sikes odpowiedział, że nie należy zezwolić na tego rodzaju doświadczenia, gdyż w razie przywrócenia do życia

straconego należałoby go powtórnie stracić, żeby prawu stało się zadość. Innego zdania był Bruce. Opinia jego wypadła w ten sposób, że przez pierwszy akt stracenia prawu stało się zadość, a gdyby Cornischowi udało się przywrócić życie delikwentowi, to niech korzysta z życia, gdyż za winę swoją już odpokutował.

Jak widać z powyższych dwóch rozbieżnych opinii dwóch prawników, pierwszy wnika w treść prawa, któremu chodzi nie o sam fakt stracenia, lecz o usuwanie ze społeczeństwa szkodliwej jednostki. Drugi prawnik trzyma się ścisłej litery przepisu, jest formalista, więc skoro wyrok śmierci na skazańca został wykonany, prawu stało się zadość, a przestępca, gdyby Cornischowi udało się go wskrzesić, niechby sobie dalej żył w wolności.

Spółczesność amerykańska z niecierpliwością oczekuje decyzji, jaką poweźmie gubernator kalifornijski.

Polityka Japonii

Obecnie, jak już donieśliśmy, odbywa się w Londynie konferencja morska przy udziale przedstawicieli Anglii, Stanów Zjednoczonych i Japonii.

O projekcie morskim Japonii pisaliśmy już. Pragnie ona, by nie określono gatunku okrętu, lecz ustalono globalną cyfrę tonażu, w której ramach każde państwo mogłoby budować takie okręty, jakie zechce. Japonia chciałaby tą drogą wybudować jaknajwięcej łodzi podwodnych i opanować Ocean Spokojny.

Projekt ten nie ma oczywiście szans przyjęcia przez Anglię i Stany Zjednoczone. Wobec tego Japonia stara się poróżnić obu swych partnerów i skorzastać jako „ten trzeci”. W tym celu Japonia puszcza pogłoski o przymierzu z Anglią, której proponuje: uznanie Mandżukuo, pozostawienie Chin Japonii jako „sferę wpływów”, swobodę tworzenia baz morskich na Pacyfiku. Wzajemian za te koncesje Japonia jest gotowa zawrzeć z Anglią umowę handlową,

gwarantującą jej daleko idące korzyści.

Propozycje Japonii nie są platoniczne, albowiem w ostatnich tygodniach barwiła tam delegacja przemysłowców i bankierów angielskich, która ponosić i dnie na rękę rządowi japońskiemu i ma wpływać w duchu jego życzeń na rząd angielski.

Jak rząd angielski zareaguje na te propozycje — niewiadomo jeszcze. Natomiast Japończycy siedzą w Londynie i czekają cierpliwie na dalszy rozwój wydarzeń. Delegacja japońska jest ponoć gotowa na roczny pobyt w Londynie, byle dopiąć swoich celów.

Kompetentny głos

W wydanym ostatnio czwartym tomie pamiętników Lloyd George'a, autor ich — b. premier brytyjski i jeden z najwybitniejszych mężów stanu epoki wojennej — oskarżył wprost b. dowódcę wojsk angielskich na froncie zachodnim, MARSZAŁKA HAIGA, że w ofensywie pod Paschendale POSEŁ NA PEWNA ŚMIERĆ 100 TYSIĘCY żołnierzy, jedynie dla zaspokojenia własnej ambicji i chęci rozgłosu. Ów marsz. Haig, jak twierdzi Lloyd George, umyślnie wprowadził w błąd króla i rząd angielski, aby uzyskać zgodę i środki na podjęcie ofensywy, która „ogryzła zana była na niepowodzenie”...

Ciężkie, bezprzykładne wprost oskarżenia pod adresem Haiga, padające ze strony polityka, który podówczas stał w samym centrum wydarzeń w domosłobii historycznej, nie są najwidoczniej bezpodstawne, skoro przeciwnik Lloyd George'a, b. min. Winston Churchill, bynajmniej tych oskarżeń nie bagatelizuje, lecz o nich (w „Daily Mail”) pisze: „To już nie jest epór, który możnaby paroma artykułami zlikwidować. Twórcza myśl Wielkiej Brytanji, a zwłaszcza jej myśl wojskowa, muszą z tego wyciągnąć odpowiednie wnioski”.

Pamiętniki Lloyd George'a odznaczają się w ogóle rzadko u polityków burżuazyjnych spotykaną szczerością w odwołaniu i ujawnianiu istotnych sprzecznych politycznych zatargów wojennych. Tak np. w jednym z tomów wydanych poprzednio znajdujemy następującą opinię: „Cokolwiek zdarzyło się po wypowiedzeniu wojny, powożę, że SYSTEM MILITARNY, tak bezceremonialnie lekceważący sobie dobrą wolę, zobowiązania honorowe i podstawowe uzębca ludzkie, STANOWI PONURĄ GROZBĘ DLA CYWILIZACJI. Dla dobra ludzkości żadne ofiary nie powinny powstrzymać od zniszczenia i zlikwidowania tego systemu. Wypadki pouczyły, że potęga TEJ MILITARNEJ KLIKI przetrasta najczarniejsze przewidywania. Jest to dodatkowy argument za wyplenieniem takiego systemu”.

Wysoce kompetentny głos b. angielskiego premiera co do zaprzeczającej cywilizacji — wszechwładzy „militarnej kliki” politycy — się całkowicie z tem, co w tych sprawach mówią i piszą socjaliści wszystkich krajów świata. Rzeczywistość polityczna wypukła coraz wyraźniej zarówno rolę „militarnych kliek”, jak i związaną z nimi tyśiącznymi niemi — koncentrowanie amunicyjnymi. Co się zaś tyczy słynnej ofensywy pod Paschendale i t. p. „operacji wojennych”, — przykrym lecz koniecznym obowiązkiem uczciwych historyków będzie wyjaśnić i ustalić ilu to wogóle żołnierzy — wśród kilkunastu milionów ofiar wojny światowej — padło jedynie „dla zaspokojenia ambicji i chęci rozgłosu” „równych „genjalnych” wodzów i marszałków. Bł.

Roosevelt w opałach

Przed kilkunastu dniami prez. Roosevelt zwrócił się do bankierów amerykańskich z apelem o współpracę.

W odpowiedzi na ten apel bankierzy wystosowali do Roosevelta... ultimatum, w którym obiecują współpracę pod warunkiem, że budżet państwa zostanie już teraz zrównoważony.

Gdyby Roosevelt przyjął to ultimatum, toby przekreślił całą swoją politykę dotychczasową. Polegając na tem, że budżet dopiero po przeprowadzeniu szeregu głębokich reform wróciłby do równowagi. Wiadomo, jakie to są reformy. Roosevelt postawił sobie za cel: zwalczanie bezrobocia, wzrost konsumpcji w masach, wyższe płace i krótszy czas pracy. Plan ten wymagał dużych inwestycji i Roosevelt przewidywał równowagę budżetową nie wcześniej, niż w 1936 r.

W r. ub. deficyt budżetowy wyniósł 1.400.000.000 funtów szterlingów. W r. b. doszło 400 milionów funtów deficytu. Gdyby już teraz miało nastąpić zrównanie budżetu, to cały plan Roosevelta otrzymałby cios śmiertelny.

Radjostacje dla straży granicznej

W tych dniach zainstalowano radjostacje nadawczo-odbiorcze w komendzie straży granicznej w Warszawie (Leszno 5), oraz w następujących miejscowościach: Bydgoszcz, Gdyni i Katowicach. Prócz tego prowadzona jest budowa radjostacji w Ciechanowie. W najbliższym czasie komenda straży granicznej zakupi jeszcze 5 radjostacji odbiorczych. Radjostacje służące będą do walki z przemytnictwem.

Z. P. P. S.

Posiedzenie plenarne Z. P. P. S. odbędzie się w poniedziałek 5 listopada w lokalu własnym w Sejmie.

PREZYDJDUM.

Czas odnowić prenumeratę na mies. listopad

Tysiąc kropeł wody

Wystarczy aby człowiek oszalał

W małym miasteczku węgierskim Gyula miały się odbyć zawody piłkarskie między drużyną miejscową i gośćmi z Debreczyna.

Zawody wywołały olbrzymie zainteresowanie wśród mieszkańców miasteczka, którzy przez kilka tygodni o niczym innym nie mówili, tylko o tym z niecierpliwością oczekiwaniem zdarzeniu sportowym. Naturalnie, że powstały dwa stronnictwa, z których jedno popierało drużynę miejscową, drugie zaś stało na gości.

Do najzagorzalszych sportowców należeli między innymi kupiec Kapuvari i rolnik Andrzej Benda. Pierwszy uważał, że zwycięstwo przypadnie Debreczynom, drugi zaś wierzył w „swoich”. Ponieważ nie mogli się pogodzić, postanowiono sprawę rozstrzygnąć zakładem. Gdyby zwyciężyli goście Benda miał dostać 100 pengó, w przeciwnym razie pozwoli sobie spuścić na głowę 10.000 kropli zimnej wody.

Wieśniak odnosił się naprawdę nieco nieufnie do niezwykłego zakładu, przyjął go jednak, nie mając widzieć wyobrażenia o tem, co go czeka, w razie przegranej.

Następnej niedzieli odbyły się zawody, w czasie których „swoi” ponieśli ogromną klęskę. Kapuvari triumfował. Opowiadał wszędzie o „swojem” zwycięstwie i o wygranym zakładzie, a gdy wieczorem Benda zjawił się w gospodarstwie, w której się stale spotykał, przypominał mu o zobowiązaniu. Benda, widocznie z fałszywego poczucia honoru nie uchylił się od spełnienia zakładu i oświadczył, że jest gotów poddać się zabiegowi.

Umówiono się na dzień następny, w którym Benda zjawił się w oznaczonym czasie u Kapuvariego, został przywiązany do krzesła i umieszczony pod kranem wodociągowym, z którego dokładnie co dwie sekundy spadała kropla wody. W ciągu godziny więc spaść miało na łusą głowę nieszczęśliwego wieśniaka 1800 kropli, na spełnienie warunków zakładu zaś trzeba było

5 godzin 33 minuty i 20 sekund.

Kapuvari oświadczył, że nie myśli tak długo czekać i wyszedł z domu, ale obiecał, że przyjdzie w porę, aby uwolnić ofiarę.

Nieszczęśliwy Benda, pozostawiony

zupnie sam w mieszkaniu, poddany jednej z najsrozszych tortur, znanych już inkwizycji, wytrzymał jakiś czas, niebawem jednak nerwy jego załamały się i z mieszkania kupca zaczęły się do bwać nieludzkie krzyki i wycia torturowanego. Sąsiedzi wtargnęli wreszcie i uwolnili Bende, którego natychmiast trzeba było odwieźć do szpitala. Tam dostał ataku szaleńczego i dopiero pod wpływem różnych zabiegów lekarskich uspo-

koił się i zapadł w głęboki sen. Lekarze twierdzą jednak, że jego władze umysłowe poważnie ucierpiały i że prawdopodobnie nie pomoże mu już żadna sztuka lekarska.

W sprawę tę wdała się policja i aresztowała sprawcę nieszczęścia, który twierdził, że uważał cały zakład tylko za żart, i nie miał pojęcia, że może on mieć tragiczne skutki.

Wycieczki Robotnicze

DRUGI KURS ORGANIZATORÓW TURYSTYKI ROBOTNICZEJ ROZPOCZNIE SIĘ DN. 17 LISTOPADA, W SOBOTE, O GODZ. 19-ej.

Kurs przeznaczony jest dla towarzyszy zamieszkałych w Warszawie i dlatego w programie uwzględniono obszernie temat: WARSZAWA JAKO TEREN WYCIEZKOWY.

A więc zarówno ciekawsze budowle nowej i starej Warszawy, jak najciekawsze miejscowości okolic stolicy. Ponadto omówione będą najpiękniejsze miejsca wycieczkowe w Polsce oraz sposób organizowania i prowadzenia wycieczek.

Prócz wykładów — uczestnicy kursu wezmą udział w pięciu wycieczkach (Muzea, budownictwo społeczne, wystawa ochrony przyrody).

Całkowity koszt kursu: (wykłady, udział w wycieczkach) dla członków Robotniczych Klubów Sportowych i bratnich organizacji zł. trzy. Zapisy i bliźsze informacje: Sekretariat Warszawskiego Robotniczego Sportowego Komitetu Okręgowego, Czerwonej Krzyża 20, tel. 281-95 od 10 do 13 i od 17 do 20.

Ostateczny termin zgłoszeń 10 listopada.

Wiadomości sportowe

Piłka nożna

ZWYCIĘSTWO DRUKARZA NAD GWIAZDĄ. Wczoraj odbył się na stadionie A.Z.S. mecz o mistrzostwo klasy A RPA. WOZPN. między RKS. Drukarz a RKS. Gwiazda, zakończony zasłużonym zwycięstwem Drukarza w stosunku 2:1 (1:0). Sam przebieg gry wykazał przewagę Drukarza, który tylko zlem rozstrzygnięciem sędziego nie mógł być uwidoczniiony cyfrowo. Gwiazda, grając w 9, potrafiła tak manewrować obroną, że sędzia p. Pichelski, zawsze w momentach dogodnych dla Drukarza odgwiżdzywał spalone. Bramki zdobyli dla Drukarza Dąbrowski K. i Piwowarczyk, dla Gwiazdy bramka padła w zupełnej ciemności z niespodziewanego strzału Freimana. Zaznaczyć należy, że przedmecz rezerw nie odbył się z powodu niestawienia się Gwiazdy II, natomiast druga drużyna Drukarza rozegrała mecz towarzyski z AZS. II, gromiąc go 12:2 (6:1) i pokazując wspaniałą grę ataku. Również trzecia drużyna Drukarza wygrała z Czarnymi III mecz w stosunku 10:0 (6:0) dla Drukarza III.

POLONIA ZWYCIĘŻA NIESPODZIEWANIE LKS. 4:2. Na boisku Polonii w meczu o mistrzostwo Ligi Polonia pokonała niespodziewanie LKS. 4:2 (1:1), ratując się definitywnie od spadku do kl. A. Zwycięstwo Polonii było zupełnie zasłużone. Była ona niewątpliwie lepsza od swego przeciwnika.

PORAŻKA LEGJI W KRAKOWIE. W Krakowie w meczu o mistrzostwo Ligi Cracovia wygrała z Legją 2:0 (0:0).

Cracovia wygrała zasłużenie i bez wielkiego trudu. Pierwsza bramka padła w 23-ej minucie po przerwie ze strzału Malczyka. Drugą i ostatnią bramkę zdobył Ziźka w ostatniej minucie gry.

SKODA ZWYCIĘŻA W TURNIEJU SZOSTKOWYM Turniej szostkowy, zorganizowany przez Warsz. Okr. Zw. Piłk. zakończył się niespodziewanym zwycięstwem Skody, która w finale pokonała PWATT. 2:0.

Faworyt turnieju, Warszawianka, przegrała w półfinale ze Skodą 1:2. W drugim półfinale PWATT. pokonał PZL. 2:0.

O JESIENNE MISTRZOSTWO PIŁKARSKIE WARSZAWY. W dalszych rozgrywkach o jesienne mistrzostwo klasy A Podokręgu Robotniczego Sarmata pokonał Czarnych 5:1 (2:1).

PIŁKARZE BUDAPESTU POKONA LI PARYŻ. Wczoraj odbył się między miastowy mecz w piłce nożnej Budapeszt — Paryż. Łatwe zwycięstwo odnieśli piłkarze Budapesztu w stosunku 5:1 (2:1).

ANGLJA POKONAŁA NIESPODZIEWANIE SZKOCJĘ w meczu między państwowym 2:1 (1:0).

Boks

NOWE ZWYCIĘSTWO MAKABI W BOKSERSKICH MISTRZOSTWACH WARSZAWY. W dalszym meczu bokserskim o drużynowe mistrzostwo Warszawy Makabi pokonała CWS. w stosunku 10:6. Właściwie wynik był lepszy cyfrowo dla Makabi, jedynie niektóre orzeczenia sędziów spowodowały, że Makabi wygrała jedynie różnicą 4-ch punktów.

MAKABI OSTATECZNIE MISTRZEM

WARSZAWY. Mistrzostwo drużynowe Warszawy w boksie zdobyła ostatecznie Makabi. W pięciu spotkaniach zdobyła ona wszystkie możliwe punkty i stosunek meczów 68:17. Wicemistrzem została Skoda; ma ona przed sobą jeszcze jeden mecz, ale nawet zwycięstwo nie zmieni już układu sił w tabeli. Tabela rozgrywek przedstawia się obecnie następująco:

	pkt.	st. meczów
1) Makabi	10	68:17
2) Skoda	6	52:12
3) CWS.	5	42:38
4) Fort Bema	3	28:36
5) Polonia	2	16:48
6) Gwiazda	0	7:57

NOWE KŁĘSKI RUMUŃSKICH BOKSERÓW W POLSCE. Rumuńska drużyna bokserska Dragos Voda startowała w śróde wieczorem w Przemyślu, gdzie poniosła nową klęskę, przegrywając z miejscową Polonią 10:6.

W czwartek w Lwowie Rumuni przegrali z kombinowanym zespołem Lecha — Rekord 3:13. Widzów 2000.

MECZ BOKSERSKI POLSKA—NIEMCY ODBĘDZIE SIĘ 24 LISTOPADA. W związku z odmową Niemieckiego Związku Bokserskiego rozegrania meczu Polska — Niemcy w dniu 25 listopada ze względu na „święto Umarłych”, Polski Związek Bokserski zaproponował Niemcom rozegranie meczu o dzień wcześniej, t. j. dn. 24 listopada w Essen. Niemiecki Związek Bokserski nadesłał telegraficzną zgodę na tę propozycję, wobec czego mecz odbędzie się definitywnie dn. 24 listopada r. b.

A JEDNAK OBÓZ DLA BOKSERÓW ODBĘDZIE SIĘ W WARSZAWIE. Polski Związek Bokserski wobec otrzymania subwencji od Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego, postanowił zaakceptować wniosek kapitana związkowego, p. Cen drowskiego, o zorganizowanie obozu treningowego dla czołowych pięściarzy polskich w Warszawie przed meczem Polska — Niemcy.

Lekkoatletyka

SENSACYJNY REKORD WALASIEWICZOWY. Wiedeński dziennik sportowy „Sport Tagblatt” podaje sensacyjną wiadomość od swego japońskiego korespondenta, że Walasiewiczówna startowała na zawodach lekkoatletycznych w Osaka, gdzie ustanowiła nowy rekord światowy na 200 mtr. w fantastycznym czasie 25 sek.

Wynik podany przez pismo wiedeńskie wydaje się nieprawdopodobny. Potwierdzenia tej wiadomości dotąd nie mamy.

Sport w Rosji Sowieckiej

CENTRALNY INSTYTUT WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W MOSKWIE. W sowieckim wychowaniu fizycznym wybitną rolę odgrywa Państwowy Centralny Instytut Wychowania Fizycznego, stworzony przed 15 laty w Moskwie. Głównym zadaniem tego instytutu jest kształcenie wykwalifikowanych instruktorów wychowania fizycznego dla Rosji Sowieckiej.

Instytut stał się wielką instytucją naukową, osiągając szereg sukcesów o światowym znaczeniu. Na wydziałach instytutu kształcą się obecnie 550 studentów. Poza tem na licznych kursach, założonych przy Instytucie, kształcą się jeszcze 800 osób. Kurs nauk w Instytucie trwa 4 lata. Istnieją wydziały: organizacyjno-metodyczny

Tanie mieszkania robotnicze na Rakowcu

Warszawska spółdzielnia mieszkaniowa przystąpiła do budowy drugiego osiedla mieszkaniowego na Rakowcu. Jest to teren położony kilkadziesiąt metrów od autostrady, łączącej Warszawę z lotniskiem na Okęcie. W bezpośrednim sąsiedztwie Rakowca znajdują się następujące większe warsztaty pracy: fabryka „Skoda”, Państwowe zakłady lotnicze i Państwowa fabryka tytoniu. W zakładach tych pracuje obecnie łącznie około 10.000 osób, a cyfra ta w ciągu najbliższych 5 lat ma dojść do 25.000.

Osiedle Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Rakowcu będzie liczyło 192 mieszkań 1½ izbowych w czterech blokach dwupiętrowych. Wobec kredytu, udzielonego przez Towarzystwo osie-

dzi robotniczych, będzie możliwe ustalenie najniższego w obecnych warunkach czynszu miesięcznego, wynoszącego około 20 zł. za mieszkanie 1½-izbowe o powierzchni około 30 metrów kw. Wszystkie mieszkania zaopatrzone będą w odrębne kuchnie, gaz, elektryczność, wodę bieżącą i kanalizację. Architektonicznie domy rakowieckie będą wyrazem ostatnich postępów techniki budowlanej.

Obecnie dobiegają końca prace przy wykańczaniu dwóch pierwszych budynków dwupiętrowych o 96 mieszkaniach. Mieszkania te oddane będą do użytku na wiosnę 1936 r., w którym to roku wykończona będzie całość robót na Rakowcu.

Wszystkie protesty przeciwko nadużyciom w wyborach do lwowskiej Rady m. — odrzucono

Po przeprowadzonych w maju wyborach do lwowskiej Rady Miejskiej, ugrupowanie wyborców ukraińskich, pozbawionych prawie zupełnie reprezentacji (w drodze faski przyznano 1 mandat) wniosło do województwa lwowskiego szereg protestów.

We wniesionych protestach podniesiono szereg zarzutów bardzo poważnej natury, jak: niesłuszne unieważnienie

głosów, wyrzucanie z komisji wyborczych mężów zaufania etc. Województwo lwowskie w dniu 19 b. m. odrzuciło wszystkie protesty ze względu... formalnych. I tak na protestie wniesionym przez wyborców okręgu VIII (kandydował tam z listy ukraińskiej przzyd. W. Decykiewicz) do ważności protestu zabrakło 3 podpisów. Ustalono, iż wymaganych było 270 podpisów, zebrano 425, ale w tem unieważniono ponownie 120 (!). Protest ten odrzucono.

Na drugim protestie z okręgu wyborczego XIX (Lewandówka, Kleparów) złożonych było 277 podpisów, potrzeba było naprawdę tylko 230, ale wobec unieważnienia 56 podpisów zabrakło tutaj do ważności protestu 9 głosów.

Tak samo na protestie wyborczym z XX okręgu zabrakło 10 podpisów. Złożono podpisów 230 na 170 wymaganych, ale i tutaj unieważniono kilkadziesiąt podpisów.

Socjalistyczna lista robotnicza — jak wiadomo — postanowiła w swoim czasie protestów nie wnosić. Okazuje się teraz jak stożkowa była ta uchwała.

Premja dla naszych czytelników

Historja bolszewizmu od Marksa do doby obecnej Prof. Artura Rosenberga

Od Wydawnictwa Nowoczesnego w Warszawie uzyskaliśmy dla naszych czytelników premjową cenę przy nabyciu dzieła powyższego, a mianowicie: zamiast zł. 6.— za egzempl. brosz. tylko zł. 4.20., zamiast zł. 8.— za egzempl. oprawny w płótno tylko zł. 5.60.

wraz z przesyłką.

Dzielo prof. Rosenberga stanowi tom 200-stronicowy, wydrukowany na bezdrzewnym papierze. Jest ono podręcznikiem do dziejów komunizmu, napisanym przez pierwszorzędnego znawcę przedmiotu. Powinno się więc znaleźć w każdej bibliotece robotniczej.

Zamówienia na kuponie, wyciętym z naszego pisma, należy kierować wprost do Spółki Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik”, Wawerska 7, przy równoczesnym przekazaniu gotówki na konto Nr. 175 PKO w Warszawie (konto „Robotnika”) lub wpłać bezpośrednio do kasy Wydawnictwa w Warszawie.

Wodzowie na kartach do gry

W prasie zagranicznej pojawiła się wiadomość, iż fabryka kart do gry w Altenburgu w Niemczech otrzymała zlecenie wypuszczenia kart z podobiznami wybitnych kierowników Trzeciej Rzeszy zamiast dotychczasowych figur królów, waletów i dam.

Obecnie ministerjum Propagandy Rzeszy pogłosce tej zaprzecza i stwierdza, że podobny projekt wcale nie był rozważany, oraz że karty figurowe pozostają nadal takie same, jakie były przed przewrotem hitlerowskim.

A więc karty do gry pozostaną jedyną dziedziną, do której rewolucja narodowa - „socjalistyczna” nie wkroczyła. Bo o ile z królami jeszcze możnaby sobie poradzić i dać podobizny czterech najwyższych kierowników Rzeszy, to sprawa waletów mogłaby wywołać wolne domowa, gdyż karty mają tylko czterech waletów, a w Rzeszy, jak w każdym faszystowskim państwie, są tysiące waletów, z których każdy chciałby być uwieczniony przynajmniej na kartach i mieć pewien wpływ na pulę.

Trudności nasunęłaby także sprawa dam, gdyż w Trzeciej Rzeszy kobieta usunięta została w ką i niema jej nigdzie na kierowniczych stanowiskach, ale jest usuwana również ze stanowiska społecznego, a także naturalnego, jakie od stworzenia świata zajmowała.

Hołd Bolesławowi Limanowskiemu

W długie wieczory w dłoniach opierałeś głowę,
wzając na szalach serca gniołącą Cię
Wielkość,
gdzieś, w jakiejś ciemnej izbie, przy świecy
lojowej,
w dalekim, zimnym kraju, obcym
Archangielsku
wzruszając i życia stała się poziomem,
z Nią, z wierną towarzyszką dzielności
wynanie,
kamales się z Nią chlebem i dzieliłeś
domem.
i, jak gorzka powieści, oierpiałeś
tyranję.
Pozostała w sercu buntom, zduszony
dynamit,
i w pierś narastała w Paryżu, w Genewie,
w tulażąc Twój Cię wiodła, niesplamiona
leami,
wiośnie żywa w nadziei i tętniąca
w gniewie...
A lody żywym słońcem świat Polaco
roskwitał,
spirytales, niby umiłek wokół siebie
głowy,—
widziała Cię na strachu cnił Rzeszopolita,
Widzau nienurudzony i słuszy gotowy...
Dziś stoies między nami, niegaszona
Wielkość,
Wola twardej prawości, fatalna
konieczność,
srodzona w obym kraju, zimnym
Archangielsku,
Chwała Twego Naswieka porwie wichrem
Wiosność.

CZESŁAW CIEPLIŃSKI.

STAN POGODY wg PIM

ZIMNO.

W dzielnicach północnych i w górach możliwy śnieg. Chłodno — nocą przymrozki. Na Pomorzu i w Wileńskiem jeszcze uderzające, potem słabe wiatry z kierunków zachodnich.

Życie Warszawy

Wypadki w stolicy

ZAMACHY SAMOBÓJCZE.

Przy ul. Wolskiej 24 przebił się nożem w klatkę piersiową w okolicy serca 25-l. Hieronim Skrzyszewski, giser.

W bramie domu Wąski Dunaj 3 zadał sobie nożem 4 rany klute w okolicy lewej podżebrzowej 27-letni Eugeniusz Jeleniec.

Przy ul. Żorawiej 1, w bramie, otrul się sublimatem 40-letni Jan Wróblewski, emeryt kolejowy.

WYPADKI W PAŹDZIERNIKU. 51 TRUPÓW.

W ub. miesiącu targnęło się na życie 119 osób, w tej liczbie 27 z wynikiem śmiertelnym, t. j. zmarły na miejscu lub w szpitalach. Wskutek wypadków samochodowych, lub motocyklowych śmierć poniosło 6 osób, rannych zaś było 66, tramwajowych — dwoje dzieci

zabitych i 33 osoby ranne, kolejowych — 2 osoby zabite i 13 rannych. Zabójstw i morderstw popełniono 7. Przy pracy zginęło trzech robotników. Wskutek po parzenia, lub zatrucia gazem, zmarły 2 osoby. Z braku opieki poniosło śmierć jedno dziecko. Wozy, furmanki, rowery, dorożki i t. p. pojazdy przejechały 42 osoby, w tej liczbie jedną na śmierć przez wóz. Kasiarze dokonali zamachu na jedną kasę, z której zrabowali 2,000 zł. Ogółem w październiku zginęło śmiercią tragiczną 51 osób.

PRZEZ POMYLKĘ.

24-letni Jan Czerniawski, bez zajęcia, przez pomyłkę, zamiast wódki, napił się amoniaku. Ofiarę własnej nieostrożności przewieziono na stację Pogotowia, a po przepłókaniu żołądka, umieszczono w szpitalu św. Ducha.

Z życia organizacyjnego

DZIELNICA PPS. Wola - Czyste. W piątek 2 b. m. o godz. 7 wiecz. zebranie członków z referatem tow. St. Dubois.

MARYMONT - ŻOLIBORZ (Kraśnińskie go 10). W piątek, dnia 2 b. m. o godz. 7 wiecz. odbędzie się zebranie członków z referatem tow. Gumpłowicza n. t.: „Rewolucja hiszpańska”.

PLENARNE POSIEDZENIE W. O. K. R. PPS. odbędzie się dn. 5 listopada r. b. w poniedziałek, o godz. 6.30 w ul. Długa 21.

Co usłyszymy w radio?

PIĄTEK, 2 listopada 1934 r.

6.45 Pieśń poranna. 6.48 Muzyka (płyty). 6.52 Gimnastyka. 7.07 Muzyka (płyty). 7.15 Dziennik poranny. 7.25 D. c. Muzyki, (płyty). 7.35 Chwilka pań domu. 7.40 — Program. 7.50 Koncert reklamowy. 10.00 Tr. Nabożeństwa z Katedry św. Jana w Warszawie. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 — Hejnał. 12.03 Wiad. meteorolog. 12.05 — Przegląd Prasy. 12.10 Koncert Zespołu Zygmunta Grossmana. 12.45 „Dziady” wygl. p. Wanda Dobaczewska. 13.00 Dziennik południowy. 13.05 D. c. koncertu. 15.30 — Wiad. o eksporcie. 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 Koncert popołudniowy. (płyty). 16.45 Audycja dla chorych. 17.15 Chór męski „Harfa”. 17.50 „Przegląd wydawnictw”. 18.00 „Wiadomości rolnicze”. — 18.10 „Życie kultur. i artyst. stolicy”. — 18.15 Recital fortepianowy Pawła Lewickiego. 18.45 „Na legjonowym cmentarzu”. 19.00 Recital organowy Bronisława Rutkowskiego. 19.20 Pogadanka aktualna. — 19.30 D. c. recitalu organowego. 19.45 — Program na dzień następny. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 „Jak spędzić święto”. 20.05 Prelekcja muzyczna. 20.15 „Requiem” G. Verdiego. 22.30 Recytacje poezji. 22.40 Koncert reklamowy. 23.00 Wiadomości meteorologiczne dla komun. lotniczej. 23.05 Utwory w wyk. Kapeli Sykstyńskiej (płyty).

NASZA RUBRYKA

STUDENTKA Uniwersytetu Warszawskiego przyjmie lekcje. Zakres gimnazjalny. Tel. 220-56 godz. 1 — 6 popoł.

BIURALISTKA, z wyższym wykształceniem przyjmie każdą pracę, nawet na pół etatu. Zgłoszenia do redakcji „Robotnika” pod: „Jakakolwiek praca”.

DROBNE OGŁOSZENIA

A.A.A.A.) TAPCZANY higieniczne, automatyczne patentowane 3722, złotych 50 oraz nowoczesne kozetki, otomany. Warunki dogodne. Wytwórnia: Twarda 5. 617

Kontrolerzy radjowi

Dla zwalczania rdzopajęczerstwa rozszerzona została kontrola radjów. Kontrolę tę sprawuje dwóch inspektorów i 15 kontrolerów Polskiego Radia, którzy zaopatrzeni zostali w specjalne dowody. (PID).

Co wyświetlają kina?

ADRIA: „Torreador i kobiety”.
APOLLO: „Wiosenna parada” z Fr. Gaal.
ATLANTIC: „Rzymskie skandale”.
ANTINEA: „Noc miłości” i „Hrabia Zarow”.
AMOR: „Burza” i dodatki.
AS: „Awanturki jego córki”.
ACRON (d. Cristal): „Dolores” i „Tu nel”.
CAPITOL: „Czy Lucyna to dziewczyna?”

NOWOPRZEDKOWANE KINO „CAPITOL”
Marszałkowska 125. Poczt. 4, 6, 8, 10
Arcyweśola komedia polska

CZY LUCYNA TO DZIEWCZYNA?
W rol. gł.: Jadwiga SMOSARSKA, Eugeniusz BODO, Mieczysława ŚWIKLIŃSKA i inni.
Bilety bezpłatne skasowane, ulgowe — nieważne. Prok. BLOK-MUZAFILM

CASINO: „Pieśń kozaka”.
COLOSSEUM: „Taniec miłości” i rewja.
COLOSSEUM MAŁE: „Aniakczak” i „Miasmo pod terorem”.
CORSO: „Hopla” i rewja.
CZARY: „Czerwony wóz”.
FAMA: „Ostatni z Gołolewych”.
FILHARMONJA: „Eskimo” Van Dyke’a.
FORUM: „Byłem szpiegiem”.
GLORIA: „Ręka mściciela”.
HELJOS: „Csibi”.
IKS: „Kajdany życia”.
ITALIA: „Hopla” i rewja.
KOMETA: „Burzyciel” i rewja.
LUX: „Nie będziesz kurtyzaną” i „Jar mark miłości”.
LOS: Od 4-ej „Rozkoszne kłopoty”, od 8-ej „Życie jest piękne”.
MAJESTIC: „Chłopcy z placu broni”.

musisz zobaczyć
chłopców
z PLACU BRONI
pł. MCLNARA
Dzisiaj o g. 12 i 2 poranki zniżone

majestic
pocz. 4
1 balkon 25
1 parter 70
KUPON

gum...?
OLLA
klejnot higieny

MASKA: „Grzesznica bez winy”.
MIEJSKI: „Tańcząca Venus”. O godz. 4.30 dla młodz. „Światła wielkiego miast” z Chaplinem.

KINOTEATR MIEJSKI
Początek o godz. 6.15—8.—10.
„TAŃCZĄCA VENUS”
w świetnej interpretacji
Joan Crawford
współpartner
Clark Gable
Ceny miejsc od 45 gr. do 90 gr.

MEWA: „W niewoli dzungli” i „Pił naj swego męża”.
NOWA TOMBOLA: „Kocha... Lub... Szanuje...”

OKO PRASKIE: „W niewoli dzungli”.
PALACE: „I. F. I. nie odpowiada”.
PAN: „Co mój mąż robi w nocy?”

Co mój mąż robi w nocy?
PAN

PETIT TRIANON: „Wybuchowa blondynka” i „Zdobycie cię muszę”.
PROMIEN: „Rycerze stepu” i „Kawalkada”.
PRAGA: „I cóż dalej, szary człowieku” i rewja.
RIALTO: „Marzenia miłosne”.
RAJ: „Niewidzialny człowiek”.
RIVIERA: „Katastrofa Czeluski”.
ROXY: „Hanka” i „Oczy czarne”.
STYLOWY: „Maskarada”.
SOKÓŁ: „Całuj mnie jeszcze” i „Port San Diego”.
ŚWIATOWID: „Wesoła Zuzanna”.
TON: „Pieśniarz Warszawy”.
UCIECHA: „Kleopatra” Cecila B. de Mille’a.
UNJA: „Pożar nad Wołgą” i rewja.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM: Dziś komedia wiedeńska „Mecz małżeński 2:2” Lichtenberga. Początek 20.30.

TEATR WIELKI: Dziś „Messa da Requiem” Verdiego, w wykonaniu dwu orkiestr, wzmocnionych chórów Opus, oraz solistów.

Jutro „Carmen”.
TEATR NARODOWY gra dziś „Rozbitków” Bliznińskiego z Junoszą - Stępowskim, Zelwerowiczem i Leszczyńskim.

TEATR POLSKI: Dziś wystawione z przepychem arcydzieło Szekspira „Sen nocy letniej” w inscenizacji L. Schillera.

TEATR LETNI gra dziś komedję wiedeńską „Kłopot z papą” z Antonim Fernerem w głównej roli.

TEATR NOWY: Dziś „Egipska pszenica” M. Jasnorskiej-Pawlikowskiej z Górczyńską i Warneckim.

TEATR MAŁY gra komedję Grubińskiego

go „Taniec” z Samborskim, Grabowskim, Gellówną, Wasutyńską i innymi.

TEATR AKTORA: Dziś i codziennie komedia Sardeu „Madame sans gene” z Mirą Zimińską i Jaraczem.

TEATR KAMERALNY: Dziś sztuka E. Szelburg - Zarembyna p. t. „Sygnały” z Adwentowiczem i Grywińską.

TEATR „STARA BANDA”. Dziś wielka rewja p. t.: „Frontem do Hożej”. Poczt. 7.30 i 10 w.

TEATR „WIELKA REWJA”. Dziś i codziennie rewja „Numer w numer” z udziałem Mankiewiczówny, Skoniecznego, Bendera na czele zespołu.

TEATR NA KREDYTOWEJ. Dziś inau guracyjna komedia muzyczna Straussa „Piosenka o Nadine”.

TEATR DRAMATYCZNY. Dziś „Burza nad morzem”, komedia Rzepeckiej - Iwanowskiej.

TEATR REWJI MIGNON: Dziś rewja „Jesienna parada”.

CYRK STANIEWSKICH. Dziś i codziennie wielki program otwarcia. Słonie.

III-a AUDYCJA STOW. MIŁOŚNIKÓW DAWNEJ MUZYKI z udziałem Orkiestry Kameralnej i Chóru Kapeli Ludowej odbędzie się w poniedziałek, 5 b. m., o godz. 8.15 punktualnie w sali Konserwatorium.

W programie: Arje z oper Macieja Kamieńskiego, którego 20-lecie urodzin upływa w tym roku, anonimowa Symfonia z tegoż okresu z charakterystycznym Allegro w tempie mazurkiem, Górczyckiego (200-lecie śmierci) Motet o męczennikach „Iluxit sol” na sola, chór i orkiestrę, Koncert Marcellego na obój z orkiestrą, Koncert na 3 skrzypce Telemana. Utwory będą wykonane poraz pierwszy. Wykonawcy: Orkiestra Kameralna pod dyrekcją M. Mierzejewskiego, Chór Kapeli Ludowej pod dyrekcją B. Rutkowskiego, J. Hennert, J. Bardy (soprany), A. Michałowski (bas), S. Sniekowski (obój), S. Jarzębski, E. Skowroński, B. Losakiewicz (skrzypce).

Obniżenie ceny chleba miejskiego

Wskutek obniżki ceny mąki, piekarnia miejska obniży od piątku, 2 b. m. hurtową cenę chleba o 2 gr. na kg., t. j. pyłowego z 30 do 28 gr., oraz sitkowego i razowego z 24 do 22 gr., w detalu pyłowego z 32 do 30 gr., oraz sitkowego i razowego z 26 do 24 gr. W wyniku ceny pieczywa prywatnego wypieku muszą być obniżone. Ponadto sklepy miejskie obniżą swój zarobek i będą sprzedawały chleb sitkowy po 22 gr., a razowy po 23 gr. za kg.

Odczyt

Dzisiaj o g. 5-ej w teatrze Reduta przy ul. Kopernika odbędzie się odczyt dyrektorki Moskiewskiego Teatru dla dzieci, Natalja Satz, na temat „Drogi twórcze sowieckiego teatru dla dzieci”.

WILLIAM LOCKE

27)

RÓD BALTAZARÓW

(Autoryzowany przekład Bolesławy Kopelówny)

Codzienną wieczorną rozrywką stała się dla niego natłoczona wielkomicjska kawiarnia, a nieprzerwane popijanie brandy z wodą sodową sprzyjało pobłażliwym obserwacjom. Dał sobie miesiąc wyczasować — i miał zamiar jej wykorzystać, bez względu na ich ponurą i niemłą atmosferę. Od czasu do czasu w popularnych lokalach publicznych Baltazar nawiązywał przypadkową znajomość z którymś z sąsiadów. Miał zdolność pobudzania ludzi, z którymi obcował, do inteligentnej i interesującej rozmowy. W takim wypadku pił mniej.

Ale pewnej samotnej nocy upił się poraz pierwszy. Zdał sobie z tego sprawę z uczuciem irytacji. Przycmiono właśnie światła. Baltazar zamówił podwójne brandy, w szaleńczej nadziei, że go to postawi na nogi. Mało pamiętał z tego, co stało się później. Ktoś zatrzymał go na natłoczonej ulicy, ale on, pełen wściekłości z powodu naruszania jego swobody odwrócił się i uderzył nieznajomego. Jakgdyby jeszcze mało było tej hańby, jakiś policjant zachował się wobec niego ostro, na co Baltazar również

gwałtownie zareagował. A potem znalazł się w wirze światła, które ustąpiły miejsca ciemności; znowu zapłonęły jakieś światła i ukazały się nieznajome twarze — i w końcu raz jeszcze zupełna i ostateczna ciemność pokryła wszystko, aż obudził się trzeźwy i roztrzęsiony w celi policyjnej. W parę godzin później niejaki Jakób Burden, bez określonego zajęcia, mieszkający w hotelu Savoy, skazany został na czterdzieści szylingów, lub miesiąc więzienia, za pijaństwo i urządzenie burd na Leicester Square.

Gdyby to było jakieś wspaniałe szaleństwo, królewska rozpusta, lubieżna orgia, róż i wina i śmiechu i śpiewu i tętniącej werwy życia — **dulce periculum** wyznawcy Bachusa z zielonemi liśćmi wina na czole, Baltazar mógłby się czuć w pewnym stopniu usprawiedliwiony. Nie złożył przecież żadnego ślubu, nie miał powodu unikać rozkoszy życia. Był mężczyzną o szybko krążącej krwi, mającym słuszne prawo do fizycznych przyjemności. Ale ta plągawa, samotna hulanka zakończona wulgarnie i poniżająco, napelniła go przerażeniem, niemal doprowadzając do szaleństwa. Dusza jego wzdrygała się na to upierne poniżenie....

Jakże mogło się to przytrafić jemu... Janowi Baltazarowi, mającemu za sobą pół wieku czystego życia, człowiekowi, który zdobył wysokie odznaczenia dzięki swemu intelektowi i charakterowi od czasów dzieciństwa: w szkole powszechnej, na Uniwersyte-

cie — i potem — jako nieznan, otoczony atmosferą przesądów cudzoziemiec w tym najdziwniejszym z obcych krajów. Że przytrafiło się to właśnie jemu — wydawało się urojeniem, albo koszmarnym snem.

Wtedy raz jeszcze przeciął węzeł gordyjski. Postanowił, że ucieknie od świata, w którym, jak okazało się, nie potrafi żyć czysto — a uczyni to z żalem o tyle mniejszym, że świat ten wydał mu się niezrozumiały i mało pociągający.

Siedząc w potarganym ubraniu na łóżku, poinformował Quong-Ho o swojej decyzji.

Gdy tylko otrząsnął się z brudu tej okropnej nocy, porzucił nazwisko hotel „Savoy” oraz skompromitowane nazwisko Jakóba Burdena i wynajął na następną noc pokoje w innym hotelu już jako Jan Baltazar. Zaraz nazajutrz rozpoczął poszukiwanie odpowiedniej dla siebie pustelni. Przypomniał mu się opuszczony obszar wydm, który przewędrował jeszcze za czasów uniwersyteckich, odbywając jedną ze swoich pieszych wycieczek.

— Możliwe, Quong-Ho — rzekł Baltazar — że teraz miejsce to zapełnione jest kinami i parami tańczącymi tango... Niema rzeczy, któreby nie mogła się zdarzyć w Anglii w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Ale pojedziemy i przekonamy się sami.

(D. c. n.)

KUPON

na dzieło prof.
ROSENBERGA
Historja
Bolszewizmu

w brosz. | w oprawie
za Zł. 4.20 | Zł. 5.60,
franco

adres: .....

(nadesł. jako druk za opł. poczt. 5 gr.)

Wyciąć i nadesłać do Spółki
Nakładowo-Wydawniczej
„Robotnik”
Warszawa, Warecka 7
z jednoczesną wpłatą
na P. K. O. Warszawa
Nr. 175.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr.
CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-cio szpaltowy, układ zwyczajnych 10-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.